

IN MEMORIAM

Gorazd Marušič (1959-1992)

Sredi septembra t.l. je Zgodovinsko društvo za južno Primorsko izgubilo svojega aktivnega in prizadevnega člana Gorazda Marušiča. Njegova prezgodnja smrt, dopolnil je komaj 33 let, je presekala pot zavzetemu in prizadevnemu zgodovinarju mlajšega rodu, ki se je že ob koncu študija odločil za raziskovanje istrske zgodovine na prelomu med 18. in 19. stoletjem.

Rodil se je 28. februarja 1959 v Zagrebu. Osnovno šolo je v letih 1967-1975 obiskoval v Kopru, ravno tako gimnazijo. Leta 1979 se je vpisal na Oddelek za zgodovino in sociologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani; diplomiral je jeseni leta 1986. Po vrnitvi v Koper se je za določen čas zaposlil v Pokrajinskem muzeju v Kopru in pod mentorstvom prof. Janeza Kramarja pričel z zbiranjem materiala v okviru raziskovalnega projekta "Napredno železničarsko gibanje na Primorskem med NOB". V tem okviru je pregledoval personalne mape naprednih železničarjev na Primorskem in v Istri med NOB. Delo je potekalo v glavnem na terenu in sicer v Postojni, Divači, Novi Gorici in Pulju. Nastala je precej zajetna kartoteka, ki bo s pridom uporabljena v bodočem delu prof. Kramarja.

Obenem je 19. januarja 1991 opravil pri Skupnosti muzejev Slovenije strokovni izpit in pridobil naziv kustos-zgodovinar.

Že leta 1987 je pričel z raziskovalnim delom v okviru interdisciplinarnega projekta "Kultura na narodnostno mešanem ozemlju Slovenske Istre" in se opredelil za obdobje med propadom Beneške republike 1797 in Dunajskim kongresom leta 1814/15. V okviru raziskovalne naloge z naslovom "Družbeno-politični in ekonomski položaj Koprščine od propada Beneške republike (1797) do Dunajskega kongresa (1814/15)" je začelo nastajati obsežno gradivo, ki se mu je posvečal z veliko vnemo in prizadevnostjo. Ob obsežni bibliografiji se je lotil raziskave arhivskega gradiva tako v Osrednji knjižnici in Pokrajinskem arhivu v Kopru kot v Mestni knjižnici (Biblioteca Civica) in Državnem arhivu (Archivio di Stato) v Trstu. Zaradi obsežnosti raziskovalne teme se je posvečal predvsem prvemu avstrijskemu obdobju (1797-1805) in pričel postopno tudi z objavo krajših razprav in člankov, ki so razvidni iz priložene bibliografije.

Navedeno raziskovalno delo, ki je bilo razpeto med koprsko muzejsko ustanovo in med knjižnicami ter arhivi v Kopru, Piranu, Trstu in Ljubljani, je torej zapolnjevalo prva delovna leta Gorazda Marušiča in ga navdajalo z optimizmom in vedrino, za katerima pa se je mestoma skrivalo tudi kako grenko in trpko spoznanje povezano z osebnimi težavami in hibami, ki so ga zaznamovale že ob rojstvu.

Vsekakor je Muzej v nekem smislu postal njegovi drugi dom, prostor njegove strokovne rasti in dozoreva-

nja, mesto vključevanja v širša kulturna in strokovna snovanja v katera je vztopal z velikim žarom in zanosom. V teh letih so se postopno razen strokovnih razkrivale tudi njegove človeške kvalitete in vrline, zlasti nesebičnost, poštenost in dobrodušnost. Znal je biti pozoren in ustrežljiv do vsakogar, znal je priskočiti na pomoč ob vsaki priliki in ob vsakem času, ne glede na to ali je bilo delo primerno njegovi izobrazbi in fizičnim močem.

Ob zgodovinski znanosti, ki ga je v celoti pritegnila že od malega, se je ukvarjal tudi s filatelijo in zbiranjem starih razglednic, aktivno je sledil vsem strokovnim srečanjem in predstavitvam zgodovinskih del, bil je tudi med aktivnimi člani Zgodovinskega društva za južno Primorsko.

V letu 1991/92 je vpisal magisterij na Oddelku za zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani in uspešno opravil prve izpite.

Tudi ob razmeroma skromnem publicističnem opusu in komaj zastavljenem delu, bo ime Gorazda Marušiča za večno zapisano v analih istrske oziroma primorske zgodovine.

Salvator Žitko

Gorazd Marušič - bibliografija**Članki in razprave**

- Koper v času Napoleona (1805/6 - 1813), Kronika XXXVII, Ljubljana 1989, št. 1-2, str. 58-66;
- Angelo Calafati. Prispevki k biografiji, Annales - Anali Koprškega primorja in bližnjih pokrajin / Annali del Litorale capodistriano e delle regioni vicine, 1/1991, Koper 1991, str. 149-154.

Ocene in poročila

- Istra - Koper v času Napoleona, Primorska srečanja 1987, št. 74-75, str. 384-390;
- Gospodarstvo na Slovenskem v 19. stoletju, Primorske novice 23. 1. 1987, št. 5, str. 16;
- Santorijeva tehničar v Kopru?, Primorske novice 18. 12. 1987, št. 99, str. 2;
- Iz Piranskega arhiva, Primorska srečanja 1987, št. 76-77, str. 527;
- Julij Titl: Vodni mlini v Slovenski Istri, Kronika XXXVII, Ljubljana 1989, št. 1-2, str. 163;
- Josef Ressel - izumitelj ladijskega vijaka, Primorska srečanja 1988, št. 82-83, str. 359-360;
- Giovanni Russignan: Testamenti di Isola d'Istria (dal 1391 al 1579), Zgodovinski časopis XLII, Ljubljana 1988, št. 1, str. 142;
- Janez Kramar: Narodna prebujala istrskih Slovencev, Kronika XXXIX, Ljubljana 1991, št. 3, str. 106-107;
- Zbornik Annales, Primorska srečanja 1992, št. 134-135, str. 473.